MAATALOUS

Loputtomiin ei tilatasolla voi tehdä säästöjä, nyt aletaan oikeasti olla kipurajoilla. **SIRPA KARHU, MIKKELI**

Oma aktiivisuus loiventaa kustannusten nousua

Ostorehujen kilpailuttaminen ja säilörehun analysoiminen kannattavat nyt jos koskaan.

Maitotilojen ostorehujen hinnat ovat nousseet huimasti viimeisten kahden vuoden aikana.

Vaikka hinnat ovat olleet kovasti pinnalla tänä syksynä, suurin loikkaus ajoittuu toistaiseksi viime vuodelle, kertoo palveluryhmäpäällikkö **Henna Mero** Pro Agria Keskusten liitosta.

Mero on vertaillut yli 6 000 kilon rehuerien hintoja aiempien vuosien vastaavaan ajankohtaan.

Esimerkiksi erään suositun täysrehun keskimääräinen tonnihinta on noussut 74 euroa vuodesta 2010. Suurin nousu ajoittuu vuosien 2010 ja 2011 välille.

Tänä syksynä kyseisen täysrehun tonnihinta on noussut vielä 22 euroa viimevuotisesta.

Erään puolitiivisteen kohdalla keskihinta on kohonnut 69 euroa tonnilta vuodesta 2010. Viime vuodesta hinta on noussut 36 euroa.

Esimerkkitiivisteen hinta on noussut vuoden 2010 syksystä 77 euroa tonnilta. Viime vuodesta nousu on 31 euroa.

Myös samojen ostorehujen hinnoissa on isoja eroja tilojen välillä.

Esimerkiksi täysrehussa halvimpien ja kalleimpien tilakohtaisten tonnihintojen ero on 30–40 euroa. Tiivisteissä tilakohtaiset erot ovat jopa 60–70 euroa.

Hintatietoja jo yli 300

Meron mukaan ProAgrian neuvojat ovat tallentaneet täysrehujen ja puolitiivisteiden ostorehuhintoja viimeisten kolmen kuukauden aikana koko maan osalta noin 200. Tiivisteiden ja puolitiivisteiden hintatietoja on runsaat sata.

Eniten hintoja on suosituimmista ja isoimpien toimijoiden rehuista.

Joistain yksittäisistä rehuista hintatietoja on jopa yli 40. Monista rehuista löytyy noin 15 hintatietoa, joistain yksi tai ei yhtään.

Hintatiedot otetaan suoraan rehulaskulta. Niitä tallentavat Pro Agrian neuvojat.

Laadukkaasta säilörehusta etua

Rehukustannusten nousu ei ainakaan vielä näy maitotuotoksissa.

Meron mukaan Pro Agrian ruokinnanohjauspalvelun asiakkaiden maitotuotto suhteessa rehukustannukseen pysyi viime vuonna samana kuin 2010, vaikka rehukustannus nousi selvästi. Tämä johtuu vuotta 2010 korkeammasta maidon hinnasta.

Tänä vuonna kustannukset ovat nousseet vielä lisää, mutta onneksi myös maidon hinta on edelleen hyvä.

”Toki rehukustannuksen nousu vaikuttaa maitotilan talouteen, jos toimintaa ei mitenkään muuteta”, Mero sanoo.

Hän toivoo tilojen nyt hyödyntävän laadukasta säilörehua parhaalla mahdollisella tavalla.

”Näytteitä kannattaa ottaa paljon ja edustavasti. Nyt pärjäävät parhaiten ne, joilla säilörehun ruokinnallinen ja säilönnällinen laatu on hyvä. Tällöin ruokinta voidaan laskea paljon kotoisten rehujen varaan ja pohtia ostorehun määrää ja laatua.”

Muutokset tehtävä nopeasti

”Kun ostorehujen hinnat nousevat, on tärkeää laskea ja suunnitella ruokinta niin, että löydetään paras mahdollinen yhdistelmä tuotannon ja talouden kannalta. Ostorehuja kannattaa rohkeasti kilpailuttaa”, Mero kehottaa.

Hän korostaa, että hintojen muutoksiin tulee reagoida nopeasti. Silloin ruokintaa ja rehujen painotuksia ehtii muuttaa ennen tuottojen menettämistä.

”Parhaiten pärjäävät yrittäjät, joilla on halua ja kyky muuttaa toimintaansa olosuhteiden mukaan nopeastikin.”

Pro Agria tarjoaa tiloille ruokinnan ohjauspalvelua, jossa onnistumista seurataan lehmien terveyden, tuotannon ja talouden näkökulmasta ja seurannan pohjalta suunnitellaan mahdollisimman tuottava ruokinta.

TERHI TORIKKA

Rehuostojen tilastointi hyödyttää kaikkia tiloja

MTK kannustaa osallistumaan

MTK kannustaa tiloja antamaan rehukauppojensa tiedot tilastoitaviksi Pro Agrian Rehukunto-palveluun.

Yhteinen tavoite on maitotilojen rehukustannusten alentaminen ja kustannusten nousun kurissa pitäminen.

Rehukuntoon annetuista tiedoista hyötyvät kaikki tuottajat.

Neuvojien tallentamat tiedot ovat osin vapaasti nähtävissä *Agronet.fi*-sivuilla. Sieltä löytyvät Hämeen, Etelä- ja Keski-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon toteutuneiden rehukauppojen hintatiedot.

Kaikkien alueiden tarkat rehukohtaiset hintavaihtelut rehukaupoittain ovat Pro Agrian verkkopalvelussa, jonne tuotosseurantaan kuuluva maitotila pääsee verkkotunnuksillaan.

TERHI TORIKKA

EU-vehnän vienti kiihtyi viime viikolla

Bryssel myönsi viime viikolla vientiluvat 696 miljoonalle vehnäkilolle. Edellisen kerran vienti veti näin hyvin syyskuussa 2010, kun Venäjä oli juuri kertonut vientikiellosta.

EU-vehnä kiinnostaa ostajia, sillä Mustanmeren tarjonta on loppumassa.

Ukrainan arvioidaan olevan poissa pelistä ensi kesään ja Venäjäkin kykenee viemään vain vähäisiä määriä.

EU on myöntänyt kesän jälkeen vientilupia 6,4 miljardille vehnäkilolle, mikä on 10 prosenttia enemmän kuin vastaavaan aikaan vuosi sitten huolimatta siitä, että EU:n vehnäsato jäi 4 prosenttia viime vuotta pienemmäksi.

Ranska johtaa vientiä 2,3 miljardilla kilolla ennen Saksaa. Algeria osti viime viikolla 400 miljoonaa kiloa vehnää, pääosin Ranskasta.

Myös ohra tekee kauppansa. Heinäkuun alun jälkeen EU:sta on viety 2,3 miljardia kiloa ohraa, mikä on puoli miljardia enemmän kuin vastaavaan aikaan viime vuonna.

Vahvat vientiluvut eivät kuitenkaan vahvistaneet hintoja viime viikolla, päinvastoin.

Lähin vehnäfutuuri halpeni Pariisissa 7,75 euroa tonnilta päätyen 269,25 euroon tonnilta. Rehuvehnä luisui Lontoossa samaa tahtia.

Syyt löytyvät Atlantin takaa Yhdysvalloista, missä viikoittaiset vientimäärät ovat jääneet puoleen tavoitteesta.

Lisäksi säätiöt ovat alkaneet vähentää sijoituksiaan vuodenvaihteen lähestyessä, mikä painoi vehnän hintaa viime viikolla, vaikka maailmanmarkkinatilanne ei ole muuttunut ja viljoista on niukkuutta.

Soijakin kiskoo vehnää alaspäin. Soijan hinta vajosi Chicagossa alimmilleen 5 kuukauteen ja alitti 400 euron rajan tonnilta. Elokuun lopulla soijasta maksettiin yli 500 euroa.

Kiina perui viime viikolla 700 miljoonan kilon soijakaupan. Lisäksi palmuöljystä on ylitarjontaa ja hinnat ovat vajonneet alimmilleen 5 vuoteen. Maailman toiseksi suurimman tuottajan, Malesian, varastot pullistelevat.

Lähin soijafutuuri halpeni 20 euroa tonnilta Chicagossa ja vehnäfutuuri 15 euroa. Maissi luisui 4 euroa.

Suomessa hintojen loiva nousu jatkuu. Maaseudun Tulevaisuuden tämän viikon hintaseurannassa on 74 ostotarjousta, joista nousua on 17:ssä ja laskua 7 tarjouksessa.

Korotukset painottuvat ohraan. Vehnätarjouksissa on vetoa kumpaankin suuntaan.

VEIKKO NIITTYMAA

Viljojen ostohintoja euroa/tonni, alv 0 %
Osa hinnoista päivän hintoja, osa viikkohintoja

Vehnä	
Agrimarket	238–240 ↑
Avena	240 ↔
Fazer [1]	239 ↑
Helsingin Mylly	230–237 ↔
Kesko	222–234 ↑
(valk. väh. 12,0 %) [2]	
Kinnusen Mylly	240 ↑
Myllyn Paras	235 ↔
Raisio (sakol. 180–219)	237 ↓
(sakoluku 220–)	239–243 ↓
Y-maatalous [3]	235 ↑
Viking Malt (Amaretto)	235 ↔
Luomuvehnä	
Agrimarket	340 ↔
Fazer (valk. väh. 12 %)	340 ↔
Raisio	360 ↔
Rehuvehnä	
Agrimarket	224–226 ↑
A-Rehu	223 ↔
Avena	225 ↔
Kesko [2]	218–227 ↑
Kinnusen Mylly	215 ↔
Raisio	221–229 ↓
Y-maatalous	225 ↑
Luomurehuvehnä	
Agrimarket	275 ↔
Raisio	280 ↔
Rehuohra	
Agrimarket	197–210 ↑
Altia	210 ↑
A-Rehu	210 ↔
Avena	195–210 ↓
Genencor International - entsymiohra	210 ↔
Kesko [2]	200–205 ↑
Kinnusen Mylly	215–220 ↔
Raisio	210–220 ↔
Y-maatalous	200 ↔
Mallasohra	
Agrimarket [4]	224 ↑
Avena	222 ↑
Raisio	224–226 ↑
SGC (Prestige)	210 ↔
Viking Malt (mallas- ja entsyymiohra)	225 ↑
Luomumallasohra	
Raisio	400 ↔
Viking Malt	410 ↔
Luomuohra	
Agrimarket	295 ↔
Kinnusen Mylly	305 ↔
Raisio	310 ↔
Suurimo-ohra	
Raisio	220 ↔

Rehukaura	
Agrimarket	183 ↓
–vienti	190–196 ↔
A-Rehu	185 ↔
Avena	181–193 ↔
Kesko [2]	175–195 ↑
Kinnusen Mylly	187 ↔
Raisio	180–188 ↔
Y-maatalous	195 ↓
Suurimokaura	
Helsingin Mylly	200 ↔
Myllyn Paras	205 ↔
Raisio	196–209 ↔
Luomukaura	
Agrimarket	285 ↔
Avena	255 ↔
Helsingin Mylly	270 ↔
Kesko [2]	285 ↔
Polar bio oats	300 ↔
Raisio	300 ↔
Luomurehukaura	
Agrimarket	255 ↔
Kinnusen Mylly	260 ↔
Raisio	270 ↔
Ruis	
Agrimarket	225 ↔
Avena	225 ↓
Fazer [5]	230 ↑
Kinnusen Mylly [6]	232 ↔
Myllyn Paras	230 ↔
Raisio	227 ↔
Luomuruis	
Agrimarket	385 ↔
Fazer	405 ↔
Helsingin Mylly	380 ↔
Kinnusen Mylly	400 ↔
Raisio	380 ↔
Kevätrypsi ja -rapsi	
Avena	462–470 ↓
Raisio	467–474 ↓
Luomurypsi ja -rapsi	
Raisio	650 ↔
Härkäpapu	
Agrimarket	270 ↔
Raisio	300 ↑
Luomuhärkäpapu	
Agrimarket	370 ↔
Kinnusen Mylly	375 ↔
Raisio	380 ↔
Rehuherne	
Agrimarket	240 ↔
Raisio	280 ↑
Luomurehuherne	
Agrimarket	370 ↔
Raisio	380 ↔

Hinta noussut ↑ pysynyt ennallaan ↔ laskenut ↓ viikon takaisesta.

[1] Sako vähintään 180.
[2] Hinnasta vähennetään välityspalkkio.
[3] Valkuainen vähintään 12 %. 242 euroa, jos valk. väh. 14 %.
[4] Barke,Tipple.
[5] Sako vähintään 60.
[6] Sako vähintään 80, hlp 71.

Hintatiedot ostajilta

Puolitiivisteen kilpailutuksella 6 000 euroa säästöä vuodessa

MIKKELI (MT)

Rantalan maatalousyhtymässä Mikkelin Haukivuorella valmistauduttiin rehukustannusten nousuun jo kesällä.

”Heti puintien jälkeen lähdettiin miettimään ruokintaa”, **Sirpa Karhu** kertoo.

Oma vilja lypsykarjan rehustuksessa on nyt ohra, joten puolitiiviste haluttiin vaihtaa sellaiseen, jossa on vähemmän tärkkelystä.

Elokuussa tulleen rehun tonnihinta alkoi jo nelosella, kun tila ryhtyi kilpailuttamaan puolitiivisteitä.

Pohjana oli lypsykarjan yli 11 000 kilon keskituotos. Rehuvaste laskettiin yhdessä maitotilaneuvojan kanssa.

”Jos tuotoskykyä on, mutta ruokinta ei ole sen mukainen, se kostautuu tiinehtymisongelmina”, Karhu toteaa.

”Maitolitrasta jää kustannusten noustua vähän vähemmän käteen, mutta rehunhinta ei vielä vaikuta tulokseen niin, että väkirehuja kannattaisi vähentää maitomäärän kustannuksella”, tilan neuvoja **Sinikka Luostarinen** Pro Agria Etelä-Savosta sanoo.

ANTERO TEITTINEN

”Loputtomiin ei voi tilatasolla säästää, kipuraja on lähellä”, toteavat maidontuottajat Miika Tiilikka ja Sirpa Karhu.

Analyysit ratkaisevat

Kilpailutuksella löytyi puolitiiviste, jonka tonnihinta oli 60 euroa käytössä ollutta edullisempi. Säästöä kertyy 6 000 euroa vuodessa, kun rehua kuluu noin 100 000 kiloa.

Rehunvaihdos onnistui hyvin, eikä hetkauttanut korkeaa maitotuotosta mihinkään.

”Rehuvaste on olennainen. Halvin rehu ei aina ole edullisin”, Karhu huomauttaa.

Ostorehukustannusten nousu korostaa entisestään myös oman laadukkaan säilörehun merkitystä.

”Kesällä on oltava hereillä. Pelloille mennään ajoissa, eikä lannoituksesta pidä tinkiä”, Karhu sanoo.

”Ja ostorehujen määrä optimoidaan omien rehujen analyyseillä”, yhtymän osakas **Miika Tiilikka** lisää.

Maidon pitoisuuksia ja määriä seurataan päivittäin, jotta ostorehua ei kulu yhtään liikaa. Myös laskelmia tehdään usein.

Apuna käytetään Pro Agrian järjestelmiä, joissa esimerkiksi syöntikyky ja tuotoskyky kuuluvat pohjatietoihin.

Karhun mielestä tuotosseurannan antamat mahdollisuudet maksavat itsensä hyvin takaisin.

Neuvoja pitää hyvää seurantaa, nopeaa reagointia ja karjasilmää hyvin olennaisina Rantalan tilan talouden kannalta.

”Loputtomiin ei voida säästää”

Tarkkuudesta huolimatta yhtymän kannattavuus on kustannusten noustua tullut alaspäin.

Rehun lisäksi on kallistunut moni muukin tuotantopanos, kuten sähkö ja polttoaine.

”Loputtomiin ei tilatasolla voi tehdä säästöjä, nyt aletaan oikeasti olla kipurajoilla”, Sirpa Karhu sanoo vakavana.

Hän kaipaa elintarvikeketjuun reilun kaupan ehtoja, mikäli tuotannon halutaan jatkuvan Suomessa.

”Jos halutaan, että tuottajat saavat elannon, suomalaista ruokaa saa kaupoista ja maaseudulla säilyy elämä.”

Karhu muistuttaa, että isojen karjatilojen kaatuminen autioittaisi myös pienempiä tiloja, jotka esimerkiksi viljelevät rehuviljaa. Myös urakoitsijoiden työt vähenisivät.

”Katse kääntyy kauppaan. Pitääkö sen katteen olla niin suuri? Maitolitran tuottamiseen menee paljon enemmän työtunteja kuin rahastamiseen.”

Vahva usko maitoon

Haastavasta tilanteesta huolimatta Rantalan tilalla uskotaan vahvasti kotimaiseen maitoon.

”Sitä tarvitaan jatkossakin”, Sirpa Karhu arvioi.

Maatalousyhtymä on juuri jättänyt ympäristölupahakemuksen nykyisen 60 lehmän navetan laajentamisesta kahden robotin pihatoksi.

Mukana yhtymässä ovat Sirpan pojat **Lari** ja Miika Tiilikka.

”Maito haluttiin pitää tuotantosuuntana ja automaattilypsy oli selvä valinta, koska se antaa vapautta ja lypsytyö on kuluttavaa”, juuri agrologiksi valmistunut Miika perustelee.

TERHI TORIKKA

Sikatilat avainasemassa ihmisten yersinia-tartuntojen ehkäisyssä

Ihmisille suolistotulehduksia aiheuttavaa yersinia on useimmiten peräisin yersinia-bakteereilla saastuneesta sianlihasta.

Sikojen nielurisoissa ja suolistossa esiintyvä bakteeri aiheuttaa ruhojen ja elintarvikepakettien kontaminoitumista teurastamolla.

Yersinia on kolmanneksi yleisin ihmisten suolistotulehdusten aiheuttaja. Lisäksi se aiheuttaa jälkitauteja kuten niveltulehduksia.

Tartuntoja voitaisiin vähentää ehkäisemällä yersiniaa sikatiloilla.

Sikatiloista jopa 88 prosentilta löytyy yersinian vasta-aineita. Bakteereja esiintyy tuoreen tutkimuksen perusteella 67 prosentilla tiloista.

Yersinian esiintymistä ja torjuntakeinoja selvitettiin Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan tutkimushankkeessa.

Hanke tehtiin yhteistyössä Eläintautien torjuntayhdistys ETT:n kanssa. Sen rahoitti maa- ja metsätalousministeriö. Myös MTK tuki hanketta.

Yleisin porsailla

Tutkimuksessa oli mukana 30 sikatilaa. Niiltä kerättiin yli 1 400 ulostenäytettä, runsaat 300 verinäytettä ja 120 ympäristönäytettä. Lisäksi 14 tilan vesi tutkittiin.

Yersinia eristettiin 20 tilalta ja useammasta kuin joka viidennestä ulostenäytteestä.

Ympäristönäytteistä yersiniaa löytyi kahdelta tilalta. Yhdessäkään vesinäytteessä bakteereja ei todettu.

Runsaimmin yersiniaa esiintyi 2–3 kuukauden ikäisten porsaiden ulosteessa. Vasta-aineet olivat korkeimmillaan teurasikäisten lihasikojen näytteissä.

Tilalta toiselle

Tarkemmassa tutkimuksessa todettiin samoja bakteerityyppejä niiden tilojen välillä, jotka olivat ostaneet eläimiä toisiltaan. Yersinia kulkee tilojen välillä eläinten mukana.

Yersiniasta on vaikeaa päästä eroon, koska se leviää tehokkaasti siasta toiseen.

Bakteerien esiintymistä ja leviämistä lihasikalassa lisää välitysporsaiden hankinta monelta tilalta yhtä aikaa, kärsäkontaktit mahdollistava seinärakenne ja ulosteen siirtyminen karsinoiden välillä.

Yersiniaa voi torjua pitämällä porsastuotantotilojen vieroitusosastot kertatäyttöisinä ja porsaiden alkuperätilojen määrän pienenä, kuivittamalla runsaasti ja käyttämällä kunnallista vettä.

Paras torjuntakeino olisi hankkia vain taudista vapaita ostoeläimiä. Alkuperätilan yersinia-tilanne pitäisi olla tiedossa eläimiä hankittaessa.

Karanteenitoimet eivät auta yersinian torjunnassa, koska tauti on sialle oireeton eikä sitä voi todeta ilman näytettä.

Yersinian ehkäisy vaikuttaisi positiivisesti myös sikojen parissa työskenteleviin. Vasta-ainepitoisuudet ovat heillä muuta väestöä korkeammat.

TERHI TORIKKA

Anna hyvää lukemista lahjaksi!

Lehtilahja on aina arvostettu ja tuo iloa pidemmäksi aikaa. Maaseudun Tulevaisuus kertoo uutiset luotettavasti kolme kertaa viikossa.

Tilaa heti!
Tarjous voimassa 24.12.2012

Tilaa helposti:
- Täytä ja postita alla oleva kortti
- Soita 020 413 2277 (klo 8–16)
- Tilaa netistä: www.maaseuduntulevaisuus.fi/joulu

LAHJATILAUSKORTTI

KYLLÄ KIITOS! Tilaan Maaseudun Tulevaisuuden lahjatilaushintaan
☐ 6 kk vain 72,90 € (MM2117)
☐ 2 kk vain 39,90 € (MM2118)

Tilaukset ovat määräaikaisia ja alkavat vuoden 2013 alusta.
Tarjous on voimassa 24.12.2012 asti ja koskee kotimaan tilauksia.

Lehden maksaja _____
Lähiosoite _____
Postinumero _____ Postitoimipaikka _____
Puhelin _____ - _____ Allekirjoitus _____

Lehden saaja _____
Lähiosoite _____
Postinumero _____ Postitoimipaikka _____

Antamiasi tietoja voidaan käyttää ja luovuttaa Viestilehdet Oy:n ja sen yhteistyökumppaneiden suoramarkkinointiin henkilötietolain mukaisesti. Halutessasi voit kieltää yhteystietojen käytön/luovutuksen ilmoittamalla siitä Viestilehdet Oy:n asiakaspalveluun: Viestilehdet Oy/Asiakaspalvelu, PL 440, 00101 Helsinki, puh. 020 413 2277 (ark. 8–16).

Maaseudun Tulevaisuus maksaa postimaksun

MAASEUDUN TULEVAISUUS
VIESTILEHDET OY
Tunnus 5002596
Info: M2
00003
VASTAUSLÄHETYS